

Posudek diplomové práce: **Leona Šťastná Šikana na základní škole**

Oponent: PhDr. Helena Hejlová
Leden 2008

Diplomová práce pohlíží na problematiku šikany na základní škole z hlediska otázky, jaké mýty o omyly týkající se šikany jsou rozšířené a působí v běžném vědomí a jsou-li učitelé v tomto ohledu poučenější. Diplomantka postupovala od obecného cíle shromáždit informace o řešení šikany a o její prevenci k vytvoření „seznamu mýtů“, čímž dala své práci kvalitu přesahující kompilativní a ověřující charakter. Tento „informativní leták vyvracející mýty o šikaně“ pro učitele je možno považovat také za hlavní přínos práce.

Teoretická část práce je dobře vystavěná, reflektuje především ty informace a vzdělávací programy, které mohou mít učitelé k dispozici. Výklad je logický a přehledný. V kapitole věnované příčinám šikany se autorka zabývá všemi motivy, které mohou šikanu podnítit viz Frank 1996, zde s.22). Nezmiňuje patologii osobnosti agresora (psychopatie, deprivantství), se kterou se učitelé také mohou setkat a která nezakládá šikanu jako nemoc sociálních vztahů. K této otázce by bylo možno vyjádřit se při obhajobě, protože může mít vliv jak na vnímání povahy šikany tak i na posuzování, zda něco je nebo není „mýtus“ či omyl.

Praktická část je výzkumnou sondou zjišťující postoje učitelů k šikaně na třech pražských školách. Výzkumný problém je dobře pojmenován. Metoda dotazníku je vhodně zvolena. Autorka se také pokouší o formulaci hypotéz, které jsou ale spíše výchozími předpoklady výzkumu (např. H1 je výčet všech možných předpokládaných příčin šikany bez vztahů a hierarchizace, při jejím „ověřování“ také nelze učinit závěr, zda byla potvrzena nebo vyvrácena, neboť učitelé vybírali z nabízených možností). Postrádám také výčet vyhodnocovacích oblastí pro dotazník č.2 (s.71). Celkově by výzkumná část vzhledem ke kvalitně formulovanému cíli vyžadovala sevřenější, cílenější, dokumentaci a promyšlenější interpretaci získaných údajů. Oceňuji však dotazník s uzavřenými položkami přímo se vztahující k „mýtům“. Nicméně sonda potvrdila, že zabývat se omyly ve vztahu k šikaně i mezi učiteli je správné, cíl byl tedy splněn. V příloze je třeba doplnit po jednom paré vyplněného dotazníku ke každé části výzkumu.

Otázky k obhajobě:

- 1. Experti na šikanu M.Kolář a P.Říčan nabízejí návody, jak ohledně prevence, tak vyšetřování a nápravy šikany. Diplomantka se také seznámila s prací britské autorky Elliotové. Co by bylo možno doporučit učitelům k prostudování, aby byli na šikanu připraveni? Na co se především soustředit, jaké znalosti jsou nezbytné a jak získat potřebné dovednosti?**
- 2. Kde hledat vysvětlení odlišných sympatií s obětí u mladších a starších žáků?**
- 3. Co pro prevenci šikany znamená vyhodnocení „hypotézy č.6“, s.82? Mají učitelé realistický pohled na příčiny šikany, na její prevenci? Jsou si vědomi svých kompetencí a odpovědností?**

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení: velmi dobře

Podpis oponenta:

V Praze, dne 2.1.2008